

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 194 בס"ד ערש"ק פר' תרומה ד' אדר א' תשס"ג

פצצות יקרים

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב') תרי-מה היינו פעמים בחינות ונחנו מה, ענוה ושפלות. (ממענות הנצח)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה, ב') אל תקרי אשר ידבנו לבו, אלא אשר ידבנו- לבו תקחו את תרומתי לפי שישראל קדושים יש רוצה ואין לו ומה יעשה עני מסכן זה שאין בידו לתת מאומה כי אם את לבו הטוב בלבד. גם הלב הרגש הרצון הטוב חשובים תרומה לה' ... (ממענות הנצח)

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב') ... הגה יש לדקדק למה לא נאמר ויתנו לי תרומה, אמנם יש לבאר על דרך הפסוק (דברי הימים א, כ"ט י"ד) כי ממך הכל ומידך נתנו לך, הכוונה כל זמן שהעושר ביד האדם אינו יודע אם הוא לרע או לטוב, אם זוכה לעשות מעשים טובים מכספו וזהו או הוא יודע שאינו בכלל ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס, וז"ש מידך נתנו לך בעת שניתן לך מזה שתונגנתו באותה שעה קבלנו מוכתך מידך. וזהו כוונת הפסוק ויקחו לי תרומה. בעת שיתנו למשכן מכספם וזהבם באותה שעה יקחו לי תרומה כמשנ"ת. (קל אליהו)

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה, א') כשיקחו ישראל את עצמם להיות מופרשים לי, מן כל איש אשר לבו יתאוה ויחשוק לאיזה דבר מזה תלמדו עד כמה צריכים להיות מופרשים. ללמוד ממי שיתאוה לממון כך לא ינוח ולא ישקוט יומם ולילה מלעסוק במו"מ וכד', כך ילמד לעבוד את השי"ת בחשק גדול שלא יבטל אתכם שום מניעה שבעולם. (מתוך דברי יחזקאל)

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב') במדרש הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם וכו' ע"ש שידע האדם כי גם הלקיחה ורצון האדם הוא רק מאתו יתברך. (שפת אמת)

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב') יש צדקה של אר"י ויש צדקה של חו"ל ועיקר הוא הצדקה של אר"י שעל ידה נעשה כלי לקבל מנועם העליון ... וזה אותיות תרומה הם ס"ת לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו (תהלים כו). (לקסי מזהר"ן)

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב') לי לשמי (רש"י) לא נברא המשכן אלא כדי להשרות שכינתו יתברך בתחתונים, ואעפ"כ צוה הקב"ה לי לשמי, שיכוונו רק לעשות רצון ה' ולא כדי לזכות במדרגה העילאית של השראת השכינה, כן בכל מצוה אחרת שאדם מישראל עושה אפילו מתן שכרה הרוחני בצדה מ"מ לא יתכוון להשגה הרוחנית שצפויה לו כי אם לגרום נחת רוח ליוצרו. (יחידוש דר"ם)

ועשו לי מקדש (כ"ה, ח') פרש"י לי לשמי. ללמדנו שאפילו ההכנות לדבר שבקדושה צריך להיות לשם השי"ת ולא רק העשיה עצמה. (אונים לתורה)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כ"ה, ח') פירוש מקדש ע"ש פרישה והבדלה שהשי"ת קדוש ונבדל מהכל ושכנתי הוא התגלות כבודו ית'. כי ע"י מה שאדם יודע שבכל דבר ומעשה שעושה יש כח חיות מהשי"ת וממילא יש בחינת קדוש עי"ז נתבטל כל רצון האדם לכח השי"ת שיש במעשה ההוא, וזהו ושכנתי בתוכם כי הכל תלוי באדם אף להמשיך קדושתו יתברך ... (שפת אמת)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כ"ה, ח') "ועשו" גדולה מלאכה שאף הקב"ה לא השרה שכינתו על ישראל עד שעשו מלאכה שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. (אבות דרבי נתן)

ועשו ארון עצי שמים (כ"ה, י') בכל הכלים נאמר ועשית, ואצל הארון נאמר "ועשו" בלשון רבים, להורות כי התורה נחלת כל ישראל לכן נאמר ועשו בלשון רבים. (אלשיך)

אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו (כ"ה, י') מדות הארון היו אמות שבורות, מכאן רמז לת"ח וללומדי תורה שאי אפשר להגיע לכלל השלמות, וכל השאיפה וההתאמצות הן להשיג חלק מאור אלוקים המתגלה בתורה. שכן שכירת הלב וענוה הן סמל לנושאי דגל התורה. (רבי נתן אדלר)

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

124
1

שיחת הרא"ש ע"ה תמוז תשכ"ט ליד ציון בעל אור החיים פק'. נכתב ע"י הר"פ כפ' הכתל.

פחד ה'

לראיה מי שיש לו באמת פחד הבורא צריך להיות נחרד בכל עת וכן מי שהיכולת בידו לדבר על מציאות הו"י ב"ה מתוך הכנעה ודבקות בורא, ההתפעלות שלו צריכה לעבור כל גדותיו. אי"כ איך ניתן להגיע לפחד אמיתי ולדבקות בורא אמיתית?

אליבא דאמת כל המושג פחד צ"ב מפני שאין לו בסיס, הלא הקב"ה הוא בורא והוא מנהיג וכל המחשבות וההרהורים שלנו הכל מאתו יתברך שמו, והרי מפי עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג) ואם נראה לנו שיש איזה סבל, הרי הוא לטובתנו כמו שכתוב בהמשך הפסוק: מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו, ואם הסבל הוא רק לטובתו ויש לקבלו באהבה וממילא שוב אין מקום לפחד, לפי"ז עדיין צריכים להבין מה המשמעות של פחד ה' אמיתית?

אלא שהקב"ה הכניס במציאות האדם פחד מגורמים שבטבע כדי ללמוד ממנו פחד ה', כגון פחד מהנחש מכח החשש שמא הנחש ימיתוהו אבל מי שיש לו אמונה פשוטה בהשי"ת ויודע שאין הנחש ממית אלא החטא ממית, ואין הנחש עושה כלום בלי צווי ה' ממה יש לו לפחד. ממה נפשך אם יש פחד מהנחש יש מקום לחשוש שאין לאדם מספיק אמונה ודבקות בורא. כי מי שיש לו דבקות בורא ממה יש לו לפחד. וכן אמרו חז"ל (ריה ספיג) וכי נחש ממית או נחש מחיה, אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהן שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נמוקים ע"כ. נמצא לפי"ז שבאמת אין מקום לפחד מהנחש מחמת הארס שבו. וכל הפחד הוא רק כדי לשמש דוגמא איך להגיע

ועתה ישראל מה ה' אלוך שואל מעמד כי אם ליראה את ה' אלוך וכו' (דברים י י"ב). תפקיד האדם השלם בעבודתו יתברך שמו הוא בזה שיהי' לו פחד אמיתי מהשי"ת. הפחד מהשי"ת אינו פחד מהעונש כלומר בזה שהיכולת בידו יתברך לתת שכר לשומרי מצוותיו ולהעניש את מי שיעבור על מצוותיו. כי פחד כזה אינו פחד אמיתי מהשי"ת. אלא מעצמו, דהיינו שמפחד שמא לא יוכל להסתדר בחיים, שמא יהיו לו כאבים ויסורים גופניים, שמא יהיו לו בעיות בפרנסה, או שיהיו לו בעיות בחינוך הילדים, או שיהיו לו סבוכים בשלום בית וכד'. כל הפחדים האלו אינם פחד ה' ובודאי שלא זוהי מטרת האדם אשר למענו נברא. אלא שהכוונה פחד ה' הוא פחד אמיתי מגדלותו יתברך שמו, והוא אשר נקרא "יראת הרוממות" כמו שכתוב (תהלים קמ"ט): רוממות א-ל בגרונו וכו', והיראה האמיתית יסודה ממקור אהבתו לבורא יתברך שמו והיראה שלא לאבד דבקות זו.

והנה מאחר והאדם הוא מציאות אנוש אשר עליו נאמר: מה אנוש כי תזכרנו איך יכול להתעורר בו פחד הבוית"ש, הרי במציאות האנושי אין לאדם היכולת להכיר את הבורא יתברך שמו כאשר הוא מציאות אנוש. הלא הבורא יתברך שמו אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו שום דמיון כלל, ואין כל יכולת לאדם אשר קרוץ מחומר להתעורר בדבקות בורא עד שיגיע לפחד אמיתי ממנו יתברך שמו הרא"ש הבהיר ואמר: מה שאנו מדברים על פחד הבורא ומה שאנו מדברים על מציאות הו"י ברוך הוא, אינם אלא דיבורים בעלמא. כי

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מעבר קודם

194
א

לפחד ה'.

נמצא לפי זה שיש בפחד מהנחש שני מצבים א. מי שלומד להכיר מהפחד שיש לו מהנחש פחד הבורא זוכה להשיג את המטרה האמיתית של הפחד. ב. מי שנשאר מפחד מהנחש אינו אלא שוקע עמוק עמוק אל הפחד הדמיוני ומי יודע לאיזה הסתבכות האדם יגיע.

אם משהו יעלה על דעתו שניתן להגיע לפחד בורא מבלי לעבור אמצעי של פחד מעולם הטבע כדוגמת הנחש שנתב"ל, אינו אלא טועה. כל זמן שהאדם נושם את נשימת הטבע בעוה"ז אין לו דרך אחרת להגיע לפחד ה' מפני שבפועל יש נתק מהראיה הבשרית של האדם אל הראיה האלוקית של התגלות בורא, והדרך להגיע לדבקות בורא אינו אלא דרך העברת הפחד מדברים טבעיים אל פחד ה'. את הבהירות (שלא שייך להגיע לדבקות בורא מפחד ה' בלי האמצעי מפחד הטבע) למדנו מדוד המלך ע"ה, הגמרא (בסנהדרין דף ק"ו) מספרת שדוד הביא את עצמו לידי נסיון ונכשל בבת שבע, דוד המלך אמר לרבש"ע מפני מה אומרים אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב ואין אומרים אלוקי דוד. אמר הקב"ה לדוד שהאבות עברו נסיונות והחזיקו מעמד ואתה לא התנסית, אמר דוד המלך: רבש"ע - בחנני ה' ונסני וגו' (תהלים כ"ו) סוף הספור היה שדוד נכשל בבת שבע (ע"ש כל הענין). מה באמת היה הטעות של דוד המלך? הטעות של דוד המלך היה בזה שחשב שהגיע לפחד האלוקות בצורה ישירה וכבר אינו זקוק להתעוררות מצד איזה פחד מהכח הטבעי. הראה הקב"ה לדוד שאין כל דרך אחרת רק להאחז תמיד באיזה פחד מעולם הטבע על מנת להעבירו לפחד ה'. נכון הוא שכל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, אלא שגבי גדלותו

וזאת למודענו שלא שייך פחד מהנחש, כי בבריאה מציאות אמיתית של פחד ה' אלא שהוא מלוכש על הנחש. מי שחושב שהפחד הוא מהנחש כלומר ממה שהנחש עלול לעשות. דמיון זה רודף לדמיון אחר עד שנוצר מגדל דמיוני שלם. איך שהנחש נושך ואיך הנשיכה כואבת ואיך שבנשיכה זו מוכנסת ארס בגוף האדם ואיך האדם מוציא נשמתו... רבוי החשיבה הדמיונית דוחה מהאדם את החשיבה האמיתית שהנחש אינו מסוגל לעשות שום פעולה גדולה או קטנה בלי שליחותו של הקב"ה, וא"כ מה יש לו לפחד, וכאשר יחוש האדם שבכל זאת נמצא בפחד צריך לחשוב היטב ולחקור בנפשו עד שיבין שמצד הנחש אין לו כל פחד (כי הַפְּנִים עמוק עמוק את ההכרה שהנחש אינו מסוגל לעשות כלום בלי שליחותו של הקב"ה) והפחד שיש לו בכל זאת אינו אלא אמצעי שיעבירונו למטרה אחרת. ומה היא המטרה האחרת פחד בורא! היוצאת מההתלבשות של פחד מהנחש, כנ"ל.

היוצא מדברינו שיש בבריאה פחד אמיתי! את הפחד האמיתי הזה צריכים להעביר לפחד ה', ורק מחמת המציאות שלא שייך אצל האדם להגיע לפחד אמיתי אל השי"ת מפני שלא ישיגוהו משיגי הגוף, וממילא לא שייך להגיע לפחד ה' בצורה ישירה, (ואדרבה מי שיש לו פחד ממשוה בלתי נראה - בראיה בשרית ושכלית - אחד כזה ייחשב כחולה נפש הזקוק לטיפול פסיכיאטרי - הערת הכותב בשם הרא"ש) ע"כ הלביש הקב"ה לבוש של פחד ממשוה מעולם הטבע הנראה, ותפקיד האדם ללמוד ממנו פחד ה'.

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך ממו"ר קודש

ישירות וזה היה מחמת הענוה המיוחדת שהיתה לו כמו שכתוב (סוף פרשת בהעלותך) והאיש משה ענו מאד.

אמר הכותב: בליל ח"י תמוז פגשתי את הרא"ש שאל אותי אם הבנתי את השיחה הנ"ל. לאחר ששחזרתי לו תוכן הדברים האמורים המשיך הרא"ש ואמר: עיקר הפחד שיש מהנחש הוא הארס הממית, וכשמוציאין ממנו את הארס אין כל פחד מהנחש, ואם מישהו ימשיך לפחד מנחש נדע בבירור שהפחד הוא מחמת כח הדמיון שבו. לפי"ז נבין גם כשיש פחד מהנחש לפני הוצאת הארס ולומדים ממנה פחד השי"ת. והוא שאין מה לפחד מהנחש כלל, כי מטרת הפחד שיש לנו מהנחש הוא ללמוד ממנה פחד ה', אוי בעצם ההכרה וההתבוננות בדבר זה מוציאים את הארס מהנחש, והנחש נשאר ללא כל כח אף לא בדרך הטבע שבו. וכמו שהענין לגבי הנחש כך הענין לגבי כל פחד ופחד שיש לנו מהבריאה עלינו לדעת בבירור שהמטרה היא אחת ויחידה ללמוד ממנו פחד ה', ואז בפועל ממש אין להם כל כח ורק נשאר הפחד מהדמיון.

של דוד המלך ודקות הענין בהשוואתו לאבות הקדושים נחשבת פרשת בת שבע ככשלו. מכיון שדוד המלך קלט מיד שנכשל ואמר חטאתי. הקב"ה קבל מיד תשובתו ואמר לו: גם ה' העביר חטאתך לא תמות, אמנם לא זכה לבנות את בית המקדש, כי לבנין בית המקדש נדרשת עדינות מיוחדת.

וזהו וראית את אחורי ופני לא יראו (שמות יג כיג) משה רבינו ע"ה שהגיע למדרגה כל כך גבוהה להיות בהר ארבעים יום וארבעים לילה בלי לאכול בלי לשתות ובלי לישון ולזכות לדבר עם הקב"ה פה אל פה, בכל זאת כשביקש מהקב"ה הראני נא את כבודך (ל"ג י"ח) אמר לו הקב"ה שלא יראני האדם וחי, ולכך וראית את אחורי ופני לא יראו. מה משמעות הדברים? אלא שכך אמר הקב"ה למשה. לא יתכן שהאדם יוכל לראות את השי"ת בצורה ישירה ולכך תמיד תהי' ההסתכלות בורא דרך איזה התלבשות מעולם הטבע כמו שהסברנו לעיל. כך הבין משה רבינו שראית את אחורי היינו שיראה דרך איזה סיבה מהטבע, ופני לא ייראו ראייה ישירה לא תתכן. גדלותו של משה היה שהבין את כל המצב ולא ביקש לראות

שהשמחה במעונם

הר"ר חיים רובינפלד ומשפ' לנישואי הבן
הר"ר ישעיהו רובינפלד ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר דוד אלמליח ומשפ' לנישואי הבת

ד"ר ע"י
משרכת וחברותא
רח שני"ג

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 :פקס

ת.ר. 5080

ירושלים 91050

להצלחת מנחה מתילדה בת הודה תחי' וכל יוצ"ח לרך הנימול יונתן אורי בן שירי הי"ו
לע"נ: ראובן, זלמן, דוב, סימה רייזה, בני נחמן והינדא לאה, ת. נ. צ. ב. ה.
לע"נ: טובה בת דוד, יעקב בן סלח, אורי בן יוסף, ת. נ. צ. ב. ה.